

KENDELSE

I

FAGLIG VOLDGIFTSSAG FV 2020.508

Blik- og Rørarbejderforbundet

for

A og B (Dennis Schnell-Lauritzen)

mod

Tekniq Arbejdsgiverne

for

X A/S (Thorkild Bang)

1. Uoverensstemmelsen og parternes påstande

Tvisten vedrørende A vedrører spørgsmålet, om A som akkordholder har opsagt sin ansættelse hos X A/S i strid med rødprislistens afsnit 01, punkt 01.03, med den virkning, at han har mistet alle økonomiske krav og rettigheder i sin akkord.

Tvisten vedrørende B vedrører spørgsmålet, om B uberettiget har solgt et antal paller tilhørende X A/S til tredjemand og ladet provenuet indgå i sjakkets kaffekasse.

Klager har nedlagt følgende påstande:

X A/S skal til A betale 335.097,78 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 20. februar 2020.

X A/S skal betale 42.087,00 kr. til B med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 20. februar 2020.

X A/S skal anerkende, at det var uberettiget, at man tilbageholdt 296.568,18 kr. fra B fra 27. februar 2020 til 7. maj, og skal betale et beløb svarende til den sædvanlige procesrente af beløbet til B.

Indklagede har påstået frifindelse for begge krav:

Indklagede har ikke indsigelser mod klagers opgørelse af kravene.

2. Sagens behandling

Til behandling af sagen er etableret en faglig voldgiftsret med Henrik Juul Rasmusen og Stig Søllested, begge Blik- og Rørarbejderforbundet, som medlemmer udpeget af klager, og med Kim Koch og Hjalte Ankjær, begge Tekniq Arbejdsgiverne, som medlemmer udpeget af indklagede, og undertegnede, højesteretsdommer Jon Stokholm som formand og opmand.

Sagen blev forhandlet tirsdag den 18. august 2020.

Der blev afgivet forklaring af A, B, C, D og E som klagerens vidner, og af F og G som indklagedes vidner.

Da der efter procedure og votering vedrørende A's krav ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var et flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden. Da der efter procedure og votering vedrørende B's krav var et flertal for en afgørelse blandt de partsudpegede medlemmer

af voldgiftsretten, træffes afgørelsen af disse. Parterne er enige om, at kendelsen affattes uden fuldstændig sagsfremstilling, gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes argumentation.

3. A's sag

X A/S udførte et større VVS- arbejde ved byggeriet af et nyt Y. Arbejdet foregik frem til ultimo november 2019 som et almindeligt akkordarbejde, hvor A var akkordholder. På dette tidspunkt var der 10-12 medarbejdere på akkorden, mens der samlet var 27 medarbejdere, som havde deltaget i akkordarbejdet. Der opstod i efteråret 2019 en række forsinkelser og andre problemer med det øvrige arbejde på byggeriet, som medførte, at VVS-arbejdet blev forsinket og besværliggjort. På virksomhedens initiativ blev der i november 2019 indledt en drøftelse med akkordholderen om ændring af akkordarbejdet. Virksomheden foreslog, at man ændrede aftalen og betalte en sats på 500 kr. for de hidtil udførte timer, og at man fremadrettet betalte 365 kr. som timeløn for det resterende arbejde.

A drøftede dette med akkorddeltagerne. Da akkorddeltagerne var positive over for forslaget, udførte virksomheden en aftaletekst. Den 27. november 2019 indgik virksomheden og akkordholderen aftale om ændring af akkordarbejdet. Aftalen havde følgende indhold:

"Ændringsaftale på Y sag xxxxxxxxx i afd. xxxxx VVS.

Hermed suspenderes akkordaftalens opmålings princip på Y med 17.600 timer a 500 kr/time. Det aftales at alle timer fra projektstart og frem til 17.600 timer afregnes med 500,00 kr/time. Fremadrettet indtil projektets afslutning aftales der en timeløn på 365,00 kr/time på alle timerne i projektet indtil projektafslutningen.

Det ligger samtidig i aftalen, at arbejdet forsat skal arbejdes med fuld fokus på projektet."

På tidspunktet for indgåelsen af aftalen var ført 17.600 timer på arbejdet. Ifølge den senest kendte opgørelse før mødet den 27. november 2019 vedrørende timer til og med 15. november 2019 var der 367,69 kr. pr. time til udbetaling på akkorden.

Der opstod tvivl om forståelsen af aftalen, idet virksomheden mente, at den betød, at der skulle betales en samlet timepris for såvel timer før 27. november 2019 som timer derefter. Forbundet var ikke enig heri. Der blev derfor afholdt rørudvalgsmøde og fællesmøde, hvor enighed ikke kunne opnås. Dagen efter fællesmødet udarbejdede virksomheden en opgørelse med henblik på at udbetale alle timer op til 17.600 timer med en sats på 500 kr. Dette skete for alle medlemmer bortset fra A og B.

A ønskede at fratræde ansættelsesforholdet og rådførte sig med Blik- og rørarbejderforbundet. Virksomheden rådførte sig med Teknik Arbejdsgiverne. Hjalte Ankjær herfra sendte 9. januar 2020, kl. 14.56, en mail af følgende indhold til projektleder F i virksomheden:

"Hej F

Hermed input til tekst som aftalt:

Arbejdet fortsættes udført som almindelig timelønsarbejde, jf. ændringsaftale af d. 27. november 2019.

Ligeledes er der aftalt med C at han efter eget ønske, ikke længere skal være en del af akkordsjakkert på arbejdspladsen Y gældende fra dags dato.

Husk underskrift fra både Akkordholder og C.

Hvis du har spørgsmål, så ring endelig."

F sendte dagen efter, 10. januar 2020, kl. 10.39, en sålydende mail til I og Hjalte Ankjær, Teknik Arbejdsgiverne, og regionschef J, X A/S:

"Emne: Afgangsseddel A og C

Efter aftale med Akkordholder A, er der opnået enighed om, at A efter eget ønske, frigøres fra sit hverv som akkordholder på Y sags nr.: xxxxxxxxxx gældende fra dags dato. Akkordaftalen vedr. arbejdspladsen Y afsluttes med parternes underskrift d.d.

Arbejdet fortsættes jf. ændringsaftale af d. 27. november 2019

Arbejdets slutregnskab fremsendes af X A/S umiddelbart efter projektafslutningen jf. ændringsaftale af d. 27. november 2019.

Ligeledes er der aftalt med C, at han efter eget ønske, ikke længere skal være en del af akkordsjakkert på arbejdspladsen Y gældende fra dags dato.

Alle udleverede effekter fra X A/S, såsom PC, tablet, mobiltelefon, adgangskort, container nøgle, nøgle til værktøjskasser afleveres snarest efter nærværende aftaleindgåelse til virksomhedens adresse i X by.

Vedlagt er også kopi af Ændringsaftale af d. 27. november 2019"

Aftale i overensstemmelse med ovenstående tekst blev dog ikke indgået. Samme dag kl. 12.21 meddelte A, at han opsagde sin stilling i X A/S med sidste arbejdsdag den 17. januar 2020. Virksomheden reagerede ikke heroverfor.

Virksomheden besluttede imidlertid at tilbageholde A's akkordoverskud på 335.097,78 kr., idet virksomheden mente, at han ikke var berettiget til at fratræde og tage nyt arbejde, som han havde gjort.

3.1 Forklaringer

A har forklaret, at han er uddannet i VVS-branchen og har arbejdet i VVS-branchen i 25 år. Han har arbejdet hos X A/S i ca. fire år. Arbejdet på Y begyndte i maj 2018 og forløb gnidningsfrit det første halve år. I slutningen af 2018 opstod der gnidninger, og i efteråret 2019 var situationen anspændt for alle, idet byggeriet var forsinket. I december 2019 blev det aftalt med bygherren, at der skulle mandes op. Han var i kontakt med X A/S' regionsleder herom. Virksomheden ønskede en afklaring, så virksomheden kunne styre mandskabet og arbejdsforløbet, og således at der ikke skulle foretages en opmåling senere. Regionschefen ønskede en fast timepris af hensyn til aftale med bygherren. Hvis ændringsaftalen i november 2019 ikke var blevet indgået, var arbejdet fortsat på sin hidtidige dårlige facon og var blevet meget dyrere. Halvdelen af folkene kunne slet ikke komme i gang. På mødet i virksomheden den 27. november 2019 deltog projektleder F, G og regionschef J fra arbejdsgiversiden og han selv. Han oplyste timeantallet på 17.600 timer hidtil, og en sats på 365 kr. i timen fremadrettet blev nævnt og kom ind i aftalen. Tallet på de 17.600 timer kom ind fra skurbogen, og han opfattede det som en akkordopgørelse. Han forstod, at tanken var, at de hidtidige 17.600 timer skulle betales med 500 kr. i timen, og fremadrettet derefter skulle der afregnes med 365 kr. i timen. Fremover skulle han ikke føre skurbog, og der skulle ikke foretages opmåling og ikke udarbejdes kopisedler. Det gjorde han heller ikke. Satsen på 365 kr. beroede alene på timeopgørelsen og indeholdt ikke variable elementer. Han tog aftalen med på skurmøde og gennemgik den der. Sjakket tiltrådte aftalen.

C har forklaret, at han har været i VVS-branchen i 25 år og hos X A/S i ca. fire år. Han er ikke længere ansat der. Han var med på akkorden vedrørende Y fra begyndelsen. I november 2019 var der en problematisk situation på byggepladsen. Der var sikkerhedsproblemer. Samarbejdet mellem X A/S og bygherren var belastet. Der var asbestproblemer. Byggeriets fremdrift blev skadet. Områder blev lukket af, hvilket hindrede arbejdet. Derfor blev der aftalt en ændring af arbejdsforholdet til timeløn med flere folk på. Virksomheden havde en interesse i at afslutte akkorden og gav A et godt tilbud. De opfattede, at situationen var den, at taksten på de 365 kr. var fremadrettet som timeløn.

E har forklaret, at han siden 2014 i flere omgange har arbejdet hos X A/S. Han opfattede aftalen af 27. november 2019 som overgang til en timelønssats på 365 kr. fremadrettet efter akkordopgørelsen på 17.600 timer til 500 kr. i timen. Han troede, at taksten på 365 kr. var en fast takst.

Projektleder F har forklaret, at han er uddannet VVS'er i 1997 og har arbejdet hos X A/S siden 2011. Han er nu i et andet firma. Han var ansvarlig for byggeriet på Y. De indgik oprindeligt en akkordaftale med A allerede i efteråret 2018, og det gik på et tidspunkt op for ham, at hovedentreprenøren var langt bagud. En fornuftig opmåling af VVS-arbejdet var ikke længere mulig. Virksomheden fik godtgjort 917.000 kr. fra hovedentreprenøren på grund af alle disse problemer. I det sene efterår 2019 var problemerne accelereret. Der var ikke folk nok på jobbet, og de måtte antage andre firmaer som yderligere entreprenører på VVS-jobbet. Han var imidlertid under alle omstændigheder interesseret i at bevare samarbejdet med A, som var god til at lede og fordele arbejdet. Dette var baggrunden for aftalen af 27. november 2019, hvor virksomheden lagde vægt på at fastholde, at der var tale om et akkordarbejde som udgangspunkt, men med de ændringer omkring aftale og timesatser, som der var i aftalen. De brugte akkordregnskabet pr. 19. november 2019 som en pejlesnor. Hans chef, J, spurgte A, hvad opmålingen havde vist, og han svarede, at den viste et beløb på 480-500 kr. i timen. De blev enige om at suspendere opmålingsprincippet og dele det op på den måde, at 17.600 timer gik til 500 kr. i timen og resten til 365 kr. i timen. Der var ikke tale om, at akkorden skulle stoppe. Han tilkendegav selv på mødet, at akkordaftalen skulle opretholdes som et bredere aftaleforhold, og som en aftale om, at parterne hver især var forpligtede til at gøre hele byggeriet færdig. Han har aldrig tidligere været i en sådan vanskelig situation. Virksomheden reagerede ikke på A's opsigelse, selv om de mente, at den var i strid med den indgåede akkordaftale og hans forpligtelse som akkordholder. De lagde den blot i bogholderiet. De gik ud fra, at A også kendte reglerne om akkordholderens opsigelse i rørprisaftalen.

G har forklaret, at han har været fællestillidsmand i X A/S siden 2008. Han deltog i mødet den 27. november 2019 som referent. Han var neutral. Han skrev aftalen. Han opfattede det på den måde, at parterne var enige om at suspendere opmålingsprincippet, og at man skulle pulje de 17.600 timer, som var opgjort med summen af de fremtidige timer ved arbejdets afslutning. I modsat fald havde man brugt det solidariske princip og stille folkene forskelligt. Byggeriet var komplekst.

4. Retsgrundlag

Rørprislisten indeholder i afsnit 01, Almindelige bestemmelser, punkt 01.03, følgende bestemmelse:

"Hvis akkorddeltagerne eller arbejdsgiver under en løbende akkord ønsker at frigøre en akkordholder for sit hverv – eller akkordholderen selv ønsker sig frigjort – kan der optages lokal forhandling herom

Såfremt der ikke opnås enighed mellem de tre parter ved lokal forhandling, kan spørgsmålet drøftes ved et møde under organisationernes medvirken.

Opnås der ikke enighed ved denne forhandling, kan spørgsmålet ikke gøres til genstand for fagretlig behandling, og det bestående akkordforhold ændres ikke.

Hvis en akkordholder – uanset ovenstående – forlader akkorden i utide, mister akkordholderen alle økonomiske krav og rettigheder i akkorden

Ovennævnte økonomiske krav og rettigheder forbliver i akkorden, såfremt en af de øvrige akkorddeltagere – eller en anden person – overtager akkordforholdet på samme grundlag og uden ekstraudgifter for virksomheden. Det er en forudsætning, at virksomheden kan acceptere den nye akkordholder.”

5. B´s sag

B har den 29. august, 31. oktober og 12. december 2019 modtaget afregning fra Æ by pallehandel for afhændelse af et antal paller på byggepladsen Ø gade 39. Der er afregnet henholdsvis 2.759 kr., 3.532 kr. og 4.879 kr. X A/S har den 23. april 2020 afregnet B´s akkordoverskud på Y således:

”Vedr. tilgodehavende i akkordoverskuddet fra Y sag XXXXXXXX

Med henvisning til anbefalet brev dateret 6. februar 2020 fremsendes opgørelse over dit tilgodehavende:

Tilgodehavende jf. slutregnskab fra Y	223.852,50
377 stk. europaller á kr. 88,00	-33.176,00
<u>133 stk. pallerammer á kr. 67,00</u>	<u>-8.911,00</u>
Til udbetaling kr.	181.765,50

Beløbet vil blive udbetalt på den først kommende lønudbetaling for afdeling XXXXX.”

Det er oplyst, at de omhandlede paller hidrører fra VVS-grossist K, og at virksomheden kunne returnere pallerne til K for 99 kr. pr. stk. Virksomheden har foretaget tilbageholdelse i B´s overskud, idet virksomheden er af den opfattelse, at han uberettiget har solgt et stort antal paller og pallerammer, som henstod på byggepladsen.

5.1 Forklaringer vedrørende B´s krav

B har forklaret, at han har arbejdet i VVS-branchen siden 2007. Han startede på byggepladsen vedrørende Y i sommeren 2018 som akkordsvend. Der var ikke taget hånd om brug af spilmaterialer og paller på byggepladsen. De hobede sig op, kom ind i et rum eller blev stablet op. Bygherren mente, at pallerne fyldte for meget, og de blev derfor båret ind i en container, som blev fyldt op. Projektleder F bad dem om ”at skaffe dem af vejen” eller at ”bortskafe dem”. I sjakket blev de derfor enige om at få fat i nogen, der kunne hente de gamle brugte paller. Derfor ringede han til Æ Pallehandel, der gerne ville hente alle pallerne og betale for dem. De havde en frokost-/kaffekasse i sjakket, og pengene gik til denne kasse. Det var første gang, han prøvede at sælge paller. F var selv med til at skubbe pallerne ind i lastbilen, så han var bekendt med, at de solgte pallerne. Det

var de ikke de eneste på pladsen, der gjorde. Det er hans erfaring, at der er meget forskellig praksis i det enkelte firma for, hvorledes man håndterer brugte paller. Der er nogen firmaer, hvor man simpelthen brænder pallerne. I andre firmaer bliver de genbrugt eller sendt tilbage til leverandøren. Der var tale om beskedne pengebeløb.

Entrepriseleder D har forklaret, at han har været i VVS-branchen i 15-16 år. Han var entrepriseleder på entreprisen hos X A/S. Han var virksomhedens mand. Bygherren ønskede pallerne fjernet. Han sagde derfor til sjakket, at pallerne "skulle bare ud". Pallerne stod i den grad i vejen. Han talte med akkordholderen herom, og det var i og for sig ikke nogen nem opgave at slippe af med dem. Han har aldrig været ude for, at X ønskede at returnere gamle paller. Han har ikke interesseret sig for, hvad der skete med dem. Salget er formentlig sket efter hans fratræden. På følgesedlerne fra K stod der intet om en returpris.

C har forklaret, at alle, inklusive ledelsen, var bekendt med aftalen om salget af pallerne og bortskaffelsen. Der var ingen instruks om at bevare eller returnere pallerne. Der var også andre fag, som solgte skrotmateriale. F var med i det hele. Han vidste, at pengene i kaffekassen kom fra salget af pallerne.

E har forklaret, at der ikke var nogen instruks fra virksomheden omkring bortskaffelsen af pantmaterialer eller paller. Ledelsens repræsentanter var fuldt på det rene med, hvorledes pallerne blev bortskaffet, og at pengene gik i kaffekassen.

F forklarede, at ledelsens opfattelse var, at paller skulle behandles på den måde, at de blev returneret til K, når der var ophobet et vist antal, f.eks. 25 stk. Det er klart, at medarbejdere ikke kan disponere over andres ejendom, og praksis var, at projektleder eller akkordholder forestod afhentning af paller. Han vidste, at Æ Pallehandel afhentede pallerne, som hidrørte fra K, i oktober. Han har ikke fokuseret specielt på problemerne omkring paller. Det var nævnt for ham, at pallerne blev betalt af Æ Pallehandel, og det reagerede han ikke over for. Han har dog ved en lejlighed sagt, at man ikke måtte stjæle af kassen.

6. Parternes argumentation

6.1 A's krav

Klager har gjort gældende, at A ikke har forladt sit arbejde som akkordholder, før akkordarbejdet var blevet afviklet, men først efter at det var overgået til almindeligt timelønsarbejde. Aftalen af 27. november 2019 medførte, at der ikke længere var tale om akkordarbejde, men overgang til timelønsarbejde. Der var heller ikke opgaver for ham som akkordholder frem til dettes afslutning. A har

derfor ikke forladt akkorden i utide, og virksomheden har været uberettiget til at tilbageholde hans akkordoverskud efter reglerne i rørprislisten.

Indklagede har gjort gældende, at akkorden ikke blev afsluttet ved indgåelsen af ændringsaftalen af 27. november 2019, hvorfor A uberettiget og i strid med rørprislistens bestemmelser har opsagt sin stilling den 10. januar 2020. A har derfor fortabt sit krav under akkorden.

6.2 Argumentationen vedrørende B

Klager har gjort gældende, at det var uberettiget, at virksomheden har tilbageholdt hele B's akkordoverskud på baggrund af en påstand om, at han uberettiget skulle have bortskaffet et antal brugte paller fra arbejdspladsen. Det var ikke uberettiget, at B fjernede og solgte pallerne for en beskedent scrappris, da han og en kollega havde fået besked af projektlederen om at skaffe pallerne af vejen, og at det i øvrigt var velkendt, at pallerne blev solgt til en lav skrabpris, der gik til sjakkets kaffekasse. Projektlederen og overmontøren på pladsen var helt bekendte hermed. Det er uberettiget, at virksomheden fortsat har tilbageholdt 42.087 kr.

Indklagede har gjort gældende, at virksomheden har foretaget tilbageholdelse af B's akkordoverskud, fordi han uberettiget har solgt et stort antal paller og pallerammer, der henstod på byggepladsen. Det bestrides, at B solgte pallerne efter aftale med virksomheden. Virksomheden har udbetalt B's tilgodehavende i akkorden.

7. Voldgiftsrettens begrundelse og resultat

7.1 A's krav

Opmanden finder, at forståelsen af ændringsaftalen af 27. november 2019 ikke er ganske utvivlsom. Den mest naturlige læsning af aftalen er dog, at aftaleforholdet overgik fra at være et akkordforhold til at være et timelønsforhold. Aftalen indeholder ingen bestemmelse om akkordholderens fremtidige stilling, men suspensionen af opmålingsprincippet i kombination med timelønsaftalen peger mest naturligt på, at hans funktion bortfaldt, og at parterne ikke længere var bundet af opsigelsesbestemmelsen i rørprislisten. Han var derfor berettiget til at bringe sit ansættelsesforhold til ophør. Virksomheden reagerede ikke over for opsigelsen, og denne må derfor anses for berettiget. Virksomheden har derfor været uberettiget til at nægte at udbetale A's akkordoverskud på 335.097,78 kr.

7.2 B's krav

Tre af de partsudpegede dommere finder, at det må lægges til grund, at B havde føje til at antage, at virksomheden var indforstået med, at han bortsolgte de i sagen omhandlede paller, hvorfor virksomheden har været uberettiget til at tilbageholde hans akkordoverskud.

En af de partudpegede dommere finder, at B ikke havde føje til at gå ud fra, at virksomheden var indforstået med salget af pallerne, hvorfor virksomheden har været berettiget til at tilbageholde beløbet som sket.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet., hvorfor kendelsen på dette punkt følger klagers påstand.

Thi bestemmes:

X A/S skal til A betale 335.097,78 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 20. februar 2020.

X A/S skal betale 42.087,00 kr. til B med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 20. februar 2020.

X A/S skal anerkende, at det var uberettiget, at man tilbageholdt 296.568,18 kr. fra B fra 27. februar 2020 til 7. maj, og skal betale et beløb svarende til den sædvanlige procesrente af beløbet til B.

Hver part betaler egne sagsomkostninger samt halvdelen af udgiften til opmanden.

Den 20. august 2020.

Jon Stockholm.